

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **E. N.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 11. 2004, č. j. 59 Az 83/2004 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 24. 6. 2004, č. j. OAM-369/LE-B01-B03-2004, nebyl stěžovateli dle ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, která byla zamítnuta napadeným rozhodnutím krajského soudu, protože soud dospěl k závěru, že rozhodnutí bylo vydáno na základě úplně zjištěného stavu věci a v souladu s právními předpisy.

Ve včas podané kasační stížnosti namítá stěžovatel stížní důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že soud I. stupně nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na jeho případ vztáhnout ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2

a § 14 zákona o azylu, neboť stěžovatel se ve své domovské zemi dostal do potíží, kdy označil policii pachatele trestné činnosti, jejichž komplicové stěžovatele následně pronásledovali a vydírali. Stěžovatel zjistil, že tito vyděrači jsou součástí zločineckých struktur. Když hledal ochranu u státních orgánů, zjistil, že tyto jsou rovněž součástí těchto struktur. Stěžovatel je přesvědčen, že je dán důvod k udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur, přičemž je právě z tohoto důvodu pronásledován a domovský stát tuto situaci toleruje. Upozornil na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka. Dále namítl, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování a nerespektoval situaci stěžovatele, který jako žadatel o azyl měl jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci ve své zemi. Je přesvědčen, že krajský soud byl povinen přezkoumat, zda napadené rozhodnutí správního orgánu netrpělo procesní vadou. Stěžovatel se domnívá, že správní orgán se dopustil porušení správního řádu minimálně tím, že jeho rozhodnutí neodpovídá pro nedostatek odůvodnění ust. § 47 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel dále nesouhlasí se způsobem, jakým správní orgán rozhodl o neexistenci překážek vycestování, neboť nepovažuje svůj návrat do domovské země za bezpečný, a to s ohledem na chybějící ochranu ze strany policie. Hrozí mu též mučení, nelidské a ponižující zacházení, neboť po zjištění, že požádal na území České republiky o azyl, bude vystaven administrativní šikaně. Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení a současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V podání ze dne 21. 11. 2005 nazvaném „Doplnění kasační stížnosti o doklady“ stěžovatel uvedl, že zasílá doklady, které svědčí o oprávněnosti podané kasační stížnosti, a že věří, že přispějí k tomu, aby mohlo být rozhodnuto o tom, že splňuje zákonné podmínky „podle ust. § 91 písm. a) odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu“. K tomuto podání stěžovatel přiložil potvrzení Truskavecké městské rady, ve kterém je uvedena adresa, kde stěžovatel bydlí, a z jakých členů se skládá jeho rodina. Další připojenou listinou je potvrzení Ministerstva vnitra Ukrajiny o tom, že stěžovatel není veden jako odsouzený a není trestně stíhán. Poslední předloženou listinou je usnesení Drohobyckého městského okresního oddělení ze dne 10. 9. 2005 o odmítnutí zahájení trestního řízení, ze kterého vyplynulo, že matka stěžovatele podala stížnost, neboť její syn byl v průběhu posledních třech měsíců pronásledován neznámými osobami a bylo mu vyhrožováno fyzickou likvidací. Její výpověď potvrdili i tři svědci, kteří ovšem nedokázali určit totožnost neznámých osob, popsali pouze jejich oblečení. S ohledem na nedostatek důkazů nebylo trestní řízení proti neznámým osobám zahájeno.

Správní orgán ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti s tím, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozhodnutí soudu bylo vydáno v souladu s právními předpisy, neboť v případě stěžovatele nebyla zjištěna žádná skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, sp. zn. 2 Azs 40/2003. Navrhl nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti a její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 14. 6. 2004 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 23. 6. 2004 byl se stěžovatelem veden, v ruském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že v roce 2000 v baru náhodně vyslechl rozhovor, ve kterém se hovořilo o napadení nějakého člověka. Obsah rozhovoru oznámil na policii. V únoru roku 2004 potkal neznámého muže, který mu řekl, že ví, že to byl on, kdo vše oznámil, a že mu za to rozmlátí hlavu. Stěžovatelova rodina měla strach, proto se rozhodl z Ukrajiny odjet. Policii o pomoc nepožádal. Přijel do České republiky, chtěl zde požádat o azyl, ale bylo mu řečeno, že Ukrajincům azyl nedávají, tak se pokusil jít do jiné země. Byl zadržen při přechodu německé hranice a posléze při pokusu o přechod české hranice, když měl namířeno do Itálie. Na Ukrajině se aktivně neúčastnil politického života.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle písm. b) citovaného ustanovení lze kasační stížnosti podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle písm. d) citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, že důvody, pro které žádá o azyl, jsou problémy se soukromými osobami. Dodal, že nikde nehledal pomoc. V kasační stížnosti doplnil, že „pokud hledal ochranu u státních orgánů před vydíráním, pak zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur“. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že je zřejmé, že výpovědi stěžovatele obsahují značné rozpory. Svá tvrzení se snaží vystupňovat tak, aby vzbudil zdání důvodnosti podání své žádosti, což Nejvyšší správní soud shledává jako zcela účelové. Pokud stěžovatel prohlásil, že je pronásledován, Nejvyšší správní soud konstatuje, že jeho potíže tak, jak jím byly nastíněny, nemají povahu pronásledování dle zákona o azylu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že potíže toliko se soukromými osobami, jak jsou specifikovány stěžovatelem, nespadají pod definici pronásledování dle ust. § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť stěžovatel se ani nepokusil hledat před tímto jednáním ochranu. Na tomto posouzení stěžovatelovy situace nemohou nic změnit ani listiny, kterými stěžovatel doplnil svou kasační stížnost. Z nich sice vyplývá, že matka stěžovatele podala stížnost na neznámé osoby pro pronásledování jejího syna, avšak odmítnutí zahájení trestního řízení nelze v tomto případě chápat jako odmítnutí pomoci státními orgány, neboť výše nastíněný postup, tedy nezahájení trestního řízení proti neznámým osobám pro nedostatek důkazů, je běžným úředním postupem, který je obvyklým i v České republice. V souvislosti

s uvedeným usnesením považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zdůraznit, že matka stěžovatele podala stížnost dne 3. 11. 2005, tedy v době, kdy stěžovatel již pobýval v České republice, poté, co bylo rozhodnuto o neudělení mu azylu, a poté, co tento podal kasační stížnost. Nejvyššímu správnímu soudu se proto postup stěžovatele jeví jako zcela účelový mající za snahu dodat věrohodnosti jeho zjevně nedůvodné žádosti o udělení azylu.

Dále je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud nepolemizuje s tvrzením stěžovatele, že nepatří mezi členy zločineckých struktur, dodává však, že tento sociální útvar není v žádném případě sociální skupinou ve smyslu zákona o azylu. Pod tímto pojmem lze totiž chápat takové společenské uskupení, které je určitelné natolik přesně, aby bylo vůbec způsobilé k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování, než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám. Důvodem pro zařazení do fenoménu „sociální skupiny“ tudíž nemůže být takový sjednocovací znak, jako je nečlenství ve zločineckých strukturách.

Poukazuje-li stěžovatel dále na nedostatečně provedené dokazování ve správním řízení, tedy na ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud konstatuje, že takovouto vadu v řízení před správním orgánem neshledal. Rozhodnutí správního orgánu je řádně odůvodněno, obsahuje odkazy na zákonná ustanovení a jsou z něj jasně patrné úvahy, kterými byl správní orgán v průběhu řízení veden, a na základě jakých relevantních skutečností rozhodl.

S další námitkou stěžovatele se soud částečně vyrovnal již v předcházejícím odstavci, kdy zdůrazňuje, že rozhodnutí správního orgánu netrpí vadou odůvodnění, která by ho činila nepřezkoumatelným. Krajský soud v žádném případě nepochybil, když se zcela obecnými odkazy stěžovatele na zákonná ustanovení správního řádu, uvedenými bez konkrétních specifikací údajného porušení předpisu, zabýval tak, jak je uvedeno v napadeném rozhodnutí. V žádném případě není povinností, ale ani právem, soudu vyhledávat stížní body za žalobce či stěžovatele a určovat takovým způsobem rozsah přezkumné pravomoci soudu. S ohledem na okolnost, že ve správním soudnictví je přezkoumávána pouze zákonnost, je určení rozsahu přezkoumání rozhodnutí zcela v dispozici navrhovatele, tedy stěžovatele.

K poukazu stěžovatele na fakt, že se správní orgán ani soud I. stupně vůbec nevypořádaly s existencí překážek vycestování na straně stěžovatele, uvádí Nejvyšší správní soud, že tomu tak není. Z odůvodnění rozhodnutí Krajského soudu v Plzni je jasně seznatelné, z jakých důvodů neshledal tvrzení stěžovatele o existenci překážek vycestování důvodným. Nejvyšší správní soud se s těmito důvody plně ztotožňuje, neboť, jak pregnantně uvedl krajský soud, stěžovatelem nastíněné potíže nemají původ v uplatňované státní moci a jsou řešitelné především pomocí prostředků na ochranu práv, které zná ukrajinský právní systém. Jak je však zřejmé ze správního spisu, stěžovatel se ani nepokusil o jejich využití.

Nejvyšší správní soud se s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl zabývat odkazem stěžovatele na čl. 65 metodické Příručky, a to pro jeho novost.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními závěry učiněnými správním orgánem i krajským soudem, na jehož odůvodnění napadeného rozsudku rovněž odkazuje. Ze všech

shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť má za to, že rozhodnutím ve věci odpadl k vydání takového rozhodnutí důvod.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu